

«Килешенгән» Фасф:
18 нче гимназиянең тәрбия эше буенча
директор урынбасары
Г.А. Фәсхетдинова
1 нче протокол номеры
«28» август 2020 ел

«Расланган» РХ
18 нче гимназия директоры
Р.Х. Садыков
28 нчы приказ номеры
«28» август 2020 ел

**Казан шәһәре Идел буе районының
«Татар телендә белем бирүче 18 нче гимназия» гомуми белем
муниципаль учреждениясенең «Гаиләне алып бару нигезләре»
түгәрәгенең программасы**

**Житәкчесе:
Вәлиева Н.З.**

Аңлатма язуы

«Гаилә белеме " түгәрәге буенча эш программасы түбәндәге документлар нигезендә төзелгән:

1. 1993 елның 12 декабрендәге Россия Федерациясе Конституциясе;
2. 1992 елның 6 ноябрендәге Татарстан Республикасы Конституциясе;
3. "Россия Федерациясендә мәгариф турында" 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон
4. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 2016 елның 7 сентябрендәге «Татарстан Республикасының мәктәпкәчә белем бирү, гомуми белем бирү һәм һөнәри белем бирү оешмалары системасында мәгариф һәм тәрбия эшенә «Гаилә белеме» проектын кертү турында»гы 1972/16 номерлы боерыгы.
5. РФ Гаилә кодексы 1995 елның 29 декабрендәге 223-ФЗ номерлы Федераль закон (аннан соң аннан-моннан документның беренче тексты 1996 елның 27 гыйнварындагы 17 номерлы "Российская газета", 1996 елның 1 гыйнварындагы 16 ст. 1 "Собрание РФ законнары" басмаларында дөнья күрдә.
6. "2025 елга кадәр чорга Татарстан Республикасында тәрбияне үстерү стратегиясе " Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 16 июнендәге 443 номерлы карары".

Актуальлек

«Гаилә белеме» программасын өйрәнү мәктәп укучыларының шәхси үсешендә мөһим этап булып тора. Гаилә мөнәсәбәтләре бәхетле һәм шатлыклы булсын өчен билгеле бер культура кирәк. Әлеге курстың теоретик һәм практик нигезләрен үзләштерү барышында алынган белемнәр һәм күнекмәләр укучыларның гаилә мөнәсәбәтләренә психологик нигезләре турында белем системасын киңәйтәргә һәм тирәнәйтәргә, аларда психологик табигать һәм гаилә тормышы процессында барлыкка килә торган күп кенә проблемалар һәм авырлыктар турында адекват күзаллау булдырырга, гаиләнең кеше тормышында әһәмиятен аңларга ярдәм итәргә мөмкинлек бирә.

Планлаштырылган нәтижәләр

Программаның максаты-укучыларда хәзерге Россия җәмгыятендә аның трансформациясе һәм глобальләшү шартларында никах һәм гаилә институтларының эшчәнлеген өчен кирәк булган закончалыктар һәм тормыш кыйммәтләре турында социаль күзаллаулар системасын формалаштыру.

Курс бурычлары:

белем бирү:

- никахлашу-гаилә өлкәсендә һәм Россия җәмгыятендә гендер мөнәсәбәтләрендә хәзерге торышы һәм закончалыклары турында белем алу;
- гаилә эшчәнлегенә социаль-икътисадый, хокукий, психологик-педагогик, этноконфессиональ һәм рухи-әхлакый нигезләрен өйрәнү;
- Россия җәмгыятендә традицион коллективистик һәм заманча социаль мөнәсәбәтләр моделенә күчүен исәпкә алып, гаилә төрләрен, формаларын, модельләрен өйрәнү.

тәрбия:

- гаилә мөнәсәбәтләрендә тормыш кыйммәтләре системасы турында күзаллауларны үстерү;
- XXI гасыр башында никах һәм гаилә мөнәсәбәтләре системасында социаль үзгәрешләр процессларын аңлату;
- үз гаиләңнең тарихы, үз шәхәрәңнең өчен горурлык хисе тәрбияләү;
- төрле халыкларның гаилә традицияләренә, гореф-гадәтләренә ихтирамлы мөнәсәбәт формалаштыру.

үсеш:

- бердәм дөүләт имтиханын тапшырганда һәм вузга кергәндә һәм башка тормыш ситуацияләрендә алган белемнәрне куллану;
- никах-гаилә һәм гендер өлкәләрендә хәлләрне мөстәкыйль анализлаганда алынган мәгълүматны куллану;
- аларны хәл итүнең иң оптималь ысулын сайлау максаты белән гаилә проблемаларын диагностикалау.

Программаның төп юнәлешләре:

- Гаилә һәм никах тарихын өйрәнү.
- Хәзерге гаиләләрдә бурычларны бүлү.
- Балаларны үстерүдә һәм тәрбияләүдә әни һәм әтинең роле
- Ата-аналар һәм балалар арасында хокук мөнәсәбәтләре.
- Традицион гаилә һәм никахның альтернатив формаларын карау.
- Өч дөнья динендәге гаилә үзенчәлекләрен анализлау.

«Гаилә белеме» курсы программасы 1 елга елына 70 сәгать, атнага 2 сәгать исәбеннән исәпләнгән.

Эшчәнлекне оештыру формалары: төркем, индивидуаль, индивидуаль - төркем (3-5 кеше).

Дәрестәр катнаш, теоретик һәм гамәли формада үткәрелә:

- теоретик дәрестәр: гаилә мөнәсәбәтләре өлкәсендә законнарны өйрәнү, терминнарны өйрәнү, интерактив әңгәмәләр, лекцияләр;
- гамәли дәрестәр: анкеталау, практикум, тикшеренүләр, проектлар, проектларны тәкъдир итү, буклетлар һәм мультимедиа презентацияләре булдыру.
- проектларны яклау һ. б.

Җиһазлар һәм материаллар: компьютер, проектор, интерактив такта.

Планлаштырылган нәтижәләр:

Предметлы нәтижәләр:

- гаилә белән очрашырга мөмкин булган проблемаларны билгеләргә;
- ата-аналар тәрбия җайланмаларының бала шәхесе үсешенә йогынтысы механизмнарын аерырга;;
- гаилә бюджетын формалаштыру ысулларын билгеләү;
- формулировать бергә яшәү кагыйдәләре гаиләдә.

Метапредмет нәтижәләр:

- бердәм дөүләт имтиханын тапшырганда һәм вузга кергәндә һәм башка тормыш ситуацияләрендә алган белемнәрен кулланырга;
- алынган мәгълүматны, белемнәрне һәм күнекмәләренә никах-гаилә һәм гендер өлкәләрендә ситуацияләренә мөстәкыйль анализлаганда кулланырга;
- хәл итүнең иң оптималь ысулын сайлау максаты белән гаилә проблемаларын диагностикалау.;
- төрле тормыш ситуацияләрен модельләштерү.

Шәхес нәтижәләр:

- гайлә кыйммәтләрен сәламәт аңлау;
- төрле халыкларның гайлә традицияләренә, гореф-гадәтләренә хөрмәт белән карарга;
- гайлә тормышы кагыйдәләрен һәм нормаларын үтәү һәм урнаштыру;
- үз гайлә әгъзаларына карата сакчыл мөнәсәбәт күрсәтергә әзер.

Календар-тематик план “Гаилә белеме”

2020-2021 нчы уку елы

№	Дәрес темасы	План буенча дата	Үткәрелгән дата
1.	Тәртипне оештыру. Белем бәйрәмен эзерләүдә катнашу	03.09.	
2.	Отряд булдыру, комитет сайлау, эмблема ясау. Еллык план төзү.	07.09.	
3.	Никах тошәнчәсе, аның социаль мәгънәсе, функцияләр һәм төрләре.	10.09.	
4.	Никахның гаиләдән аермасы. Тормыш иптәшенчә сайлау һәм никахка керү яше.	14.09.	
5.	Нәрсә өчен мин гаиләгә рәхмәтле?	17.09.	
6.	Өй хужалыгы - йорт һәм андагы кешеләр. Өлкәннәр көненә бәйрәмгә эзерлек (1 октябрь)	21.09.	
7.	“Кросс нация”гә эзерләнү.	24.09.	
8.	Гаилә бюджеты	28.09.	
9.	Опекун гаиләләр	01.10.	
10.	Никах таркалуның максаты. Икенче никах һәм аның нәтижәләре.	05.10.	
11.	Гендер мөнәсәбәтләре һәм гендер ролләр үзгәртү	08.10.	
12.	Гаилә төшәнчәсе һәм аның социаль институт ролендә чыгышы. Гаиләнең жәмгыятьтәге әһәмияте.	12.10.	
13.	Гаилә тәзелеше, аның социаль төрләре.	15.10.	
14.	Гаилә тәзелеше, аның социаль төрләре.	19.10.	
15.	Илдәге демографик ситуация.	23.10.	
16.	Ата-аналарның балаларны тәрбияләү төрләре.	26.10.	
17.	Ата-аналарның балаларны тәрбияләү төрләре.	29.10.	
18.	Гаилә тәрбия һәм аралашу ролендә.	09.11.	
19.	Гаилә институтының Россия Федерациясендәге социаль-демографик үзенчәлекләре һәм тенденцияләре.	12.11.	
20.	Хатын-кызларның гаиләдәге әһәмияте. Ананлык – төп роль.	16.11.	
21.	Әниләр көненә эзерлек (29 ноябрь).	19.11.	
22.	Гаилә мөнәсәбәтләре объект хокугы ролендә.	23.11.	
23.	Гаилә мөнәсәбәтләре объект хокугы ролендә.	29.11.	
24.	Никахны төзү һәм өзү тәртибе.	30.11.	
25.	Фәнни яктан никахлашу һәм никахны өзү.	03.12.	
26.	Ата-аналар һәм балаларның хокуклары һәм бурычлары.	07.12.	
27.	Ир-ат, хатын-кыз һәм баланың гаиләдәге икътисади бәясе.	10.12.	
28.	Заманча гаиләдә балаларга мөнәсәбәт.	14.12.	
29.	Ата-аналарның бабаларга тәрбия бирүнең әһәмияте.	17.12.	
30.	Ничек итеп гаилә бәйрәмен куңелле һәм онытылмаслык итеп ясарга?	21.12.	
31.	Ир-атның гаиләдәге әһәмияте.	24.12.	
32.	Ир-атның гаиләдәге әһәмияте.	11.01.	
33.	Әтиләр көне. (18 июнь)	14.01.	
34.	Гаиләдәге тәрбиянең төрле гаилә типларындагы тактикасы.	18.01.	
35.	Гаиләдәге тәрбиянең төрле гаилә типларындагы тактикасы.	21.01.	
36.	Никах һәм гаиләнең альтернатив формалары.	25.01.	
37.	Никах һәм гаиләнең альтернатив формалары.	28.01.	

38.	Хатын-кызларның гаиләдәге әһәмияте. Ананлык – төп роль.	01.02.	
39.	Илдәге демографик ситуация.	04.02.	
40.	Заманча гаиләдә балаларга мөнәсәбәт.	08.02.	
41.	Никахның тарихи тамырлары.	11.02.	
42.	Никахның тарихи тамырлары.	15.02.	
43.	Фәнни яктан никахлашу һәм никахны өзү	18.02.	
44.	Фәнни яктан никахлашу һәм никахны өзү.	22.02.	
45.	Минем гаиләм – минем ныгытма.	25.02.	
46.	Минем гаиләм – минем ныгытма.	01.03.	
47.	Иудаизм никах һәм гаилә турында	04.03.	
48.	Иудаизм никах һәм гаилә турында	11.03.	
49.	Православие никах һәм гаилә турында	15.03.	
50.	Православие никах һәм гаилә турында	18.03.	
51.	Буддизм никах һәм гаилә турында	29.03.	
52.	4нче чиреккә план төзү.	01.04.	
53.	Буддизм никах һәм гаилә турында	05.04.	
54.	Мөселман никахы: <u>традицион һәм заманча</u>	08.04.	
55.	Мөселман гаилә: <u>традицион һәм заманча</u>	12.04.	
56.	Мөселман гаиләнең үрнәкләре	15.04.	
57.	Никахның тарихи тамырлары.	19.04.	
58.	Никахның тарихи тамырлары.	22.04.	
59.	Гаилә турында газета нурналлар белән танышу.	26.04.	
60.	“Безнең киләчәк, безнең кулда” әңгәмә уздыру.	27.04.	
61.	Гаиләнең Бөек Ватан сугышы елларындагы әһәмияте	29.04.	
62.	Гаилә көненә бәйрәмгә әзерлек (15 мая)	03.05.	
63.	Гаилә көненә бәйрәмгә әзерлек (15 мая)	06.05.	
64.	Гаилә көне (15 май)	10.05.	
65.	Балаларны яклау көненә бәйрәмгә әзерлек (1 июня)	13.05.	
66.	Гаиләдә үзара мөнәсәбәтләр культурасы	17.05.	
67.	Жаваплы ата-ана	20.05.	
68.	Заманча гаиләдә тәрбия функцияләрен тормышка ашыру	24.05.	
69.	Гаилә шәхеснең тормыш кыйммәтләре системасында	27.05.	
70.	Түгәрәкнең еллык эшенә анализ.	31.05.	